

Cuvântare

rostită de Prea Sfinția Sa Episcopul Grigorie al Aradului la primirea M. Sale Regelui Carol II, cu prilejul sfințirii monumentului ridicat marelui rege Ferdinand, în Băile Herculane, în 2 Iunie 1933.

Sire,

Florile celei mai alese bucurii le împletim azi în cununa vieții, mulțumind lui Dumnezeu că ni-a dăruit prilejul să împlinim cuvântul Scripturii: „Dați Cezarului cele ce sunt ale Cezarului și lui Dumnezeu cele ce sunt ale lui Dumnezeu”.

Pruncii din leagăn, fetele și flăcăii dela câmp, plugarul din brazdă, dascălul din școală, funcționarii din birouri și meșteșugarii din ateliere, au învățat dela biserica noastră ortodoxă iubirea de tron și țară. Aceasta iubire se manifestă cu acest prilej, când Vă asigurăm că iubirea noastră către Majestatea Voastră nu este un sentiment de rând, ci cel mai înalt simțământ patriotic, isvorât din convingeri religioase, cum zice Sf. Pavel la Coloseni: „Pentru că într'ânsul au fost făcute toate în ceriuri și pe pământ, cele văzute și cele nevăzute, fie tronuri, fie domnii, fie căpetenii, fie stăpâniri. Toate s'au făcut prin El și pentru El”. (Col. I. v. 16).

Iubirea noastră e împodobită cu florile admirației, știind că în anul trecut, când s'au comemorat 500 ani dela moartea lui Alexandru Cel Bun, a-ți spus că „în trecutul nostru cheia de boltă a rezistenței noastre naționale a fost biserica!” Aceasta biserică Vă asigură că și în viitor va căuta să-și facă datoria pe teren național. Ea Vă admiră pentru hotărârea fermă de a îndruma viața Statului românesc cât mai mult în legătură organică cu trecutul și cu puterile și tendințele specifice ale neamului nostru,

ceea ce se vede și din educația aleasă ce în mod prea înalt a-ți binevoit a dispune să se dea Măriei Sale Marelui Voevod Mihai, încredințând educația Măriei Sale celor mai buni dascăli, precum odinioară Filip al II-lea a încredințat lui Aristotel educația lui Alexandru Cel Mare!

Sire,

Binecuvântată fie clipa în care Majestatea Voastră a-ți venit să Vă arătați recunoștința către Marele rege Ferdinand I, — care V'a spus în 1915, când a-ți împlinit vârsta de 22 ani: „un rege trebuie să vegheze, numele bun al țării să fie păstrat sus și neștirbit... Ești iubit de popor, păstrează dragostea ce-ți poartă”.

Noi Vă asigurăm că cea mai mare avere patriotică a noastră este să vă răspundem cu iubirea noastră pentru nemărginita muncă ce o depuneți pentru țară cu atâta dragoste și vă zicem din inimă curată:

Să trăiți **SIRE!**

Ziua restaurației.

Joi în 8 Iunie a. c. poporul român a sărbătorit cu mare entuziasm aniversarea a trei ani de când M. S. Regele nostru Carol al II-lea a ocupat tronul glorioșilor Săi înaintași.

În orașul Arad, sărbătoarea restaurației s'a prăznuit cu o însuflețire potențată. Toate edificiile au fost pavoazate cu draperii naționale. La ora 9 dimineața P. S. Sa Episcopul Grigorie a slujit serviciul divin în biserica catedrală, asistat de un sobor de preoți, în prezența autorităților militare, civile, diferite societăți și public select. După slujba dumnezeiască, trupele au defilat în fața generalilor Antonescu și Ban-

La ora 10 studenții din Arad și diferite societăți sportive, au făcut pe arena societăți sportive „Gloria” diferite exerciții, aplaudate frenetic de publicul asistent. Public a fost mult, în frunte cu P. S. Sa Episcopul nostru și cei doi generali.

Înainte de începerea programului, profesorul Blaga dela liceul de băieți, a ținut o vorbire elocventă asistenței în care a arătat importanța sportului și modul cum a luat avânt la noi românii sub înalta protecție a M. Sale Regelui Carol al II-lea. Se ridică și face ovații puternice la adresa Suveranului, în vreme ce muzica militară a intonat imnul regal. După masă la ora 4 armata a dat o serbare pe hipodromul din cetate. Și aicea a fost lume foarte multă. A defilat un impunător cortegiu de diferite echipe de gimnastică.

Șase sute de soldați au executat diferite mișcări pe tactul muzicii, au făcut gimnastică la aparate, acrobații. Ofițerii regimentului I de roșiori au executat pe cai proprii admirabile sărituri la obstacole.

La ora 7 a fost un concurs de canotaj cu bărcile, pe Mureș. Iar seara la 9 ore, retragerea cu torțe.

Cuvânt de deschidere, rostit de Sabin Ștefa, prof. de religie, la serbarea școlară a Societății sf. Gheorghe (Liceul de băieți) și Sf. Ecaterina (liceul de fete) din Arad, ținută la 2 Aprilie 1933.

Prea Sf. Stăpâne, Prea Cucernici Părinți, Doamnelor și Domnilor, Iubită tinerime școlară.

Cetisem mai zilele trecute o carte, în care se descriu foarte frumos și în mod convingător viața și activitatea unul mare bărbat de stat.

Din ce înaintam cu cititul, tot mai mult eram captivat de personalitatea lui și-i admirăm alesele calități sufletești, cu cari fusese înzestrat și pe cari le-a pus în folosul și spre binele și fericirea patriei sale.

Simțul politic, viziunea limpede, inteligența scripitoare și talentul superb al acestui mare bărbat de stat mă făceau să văd în el ceva supranatural.

Mare mi-a fost însă decepția, când, cătră sfârșitul cărții, cetesc 2 cuvinte: era ateu. Nu-mi venia să cred, cum, acest om arăt de ales, înzestrat de Dzeu cu o minte atât de luminată, să fie ateu, să fie necredincios?

Și deodată personalitatea distinsă a acestui bărbat îmi apăru învăluită într'un cerc de umbră.

Momentan îmi veni în minte cartea învățatului nostru profesor universitar, Simion Mehedinți, în care așa de convingător arată că, *nu poți fi om deplin, fără a fi creștin*. Și într'adevăr fără credință, mintea cea mai luminată apare ca un opaiș obscur.

Credința este o parte componentă a sufletului nostru, întocmai după cum mâna, piciorul, ochiul, fac deplinătatea corpului nostru. Precum acesta, lipsit de unul din aceste membre, apare ca ceva denaturat, schimonosit, așa și sufletul fără credință.

Din nenorocire, acest duh necreștin par'că înlănțule tot mai multe suflete ale fiilor neamului nostru. Pentru aceia biserica noastră, ca o bună mamă, care se îngrijește de soarta fiilor ei, împreună cu autoritățile școlare, voind ca cel puțin tineretul, generația viitoare, să fie ferită de acest rău, a hotărât, să lele o ofensivă contra acestui curent necreștin și să lupte pentru întărirea sentimentului religios.

Organizarea tineretului în societăți religioase urmărește tocmai acest scop.

În anul trecut școlar s'au inițiat organizări de felul acesta la toate școlile secundare, iar în anul acesta școlar, arhipărinteasca binecuvântare a P. S. S. Păr. Episcop Dr. Grigorie Gh. Comșa, care poartă atât de multă grijă tineretului nostru școlar, și cu binevoitorul sprijin al autorităților școlare, Societatea Sf. Gheorghe și Sf. Ecaterina dela liceul „Molse Nicoară” respective „Elena Ghiba Birta” au continuat această activitate de regenerare sufletească.

Tineretul școlar de curs superior se întrunește în ședințe bilunare, unde se cetesc conferințe de caracter religios, se talmăcesc texte din Sf. Scriptură, se declamă poezii și se execută cântări religioase.

Tot în cadrul acestor ședințe se dezvoltă sentimentul de caritate creștină în sufletul elevilor, întrucât se colectează bani din cari se ajută școlarii lipsiți de mijloace materiale. S'au colectat bani apoi pentru zidirea bis. ort. din Blaj, Dej și alte localități. Prin toate acestea se caută a se altoi cât mai adânc în sufletul tineretului virtuțile creștine și sentimentul religios, ca apoi acești școlari să poată fi toți atâția *oameni deplini* în viață și să aducă un folos real neamului și bisericii din care fac parte.

Tineretul de azi, mâine, când va ocupa loc în viața publică, fie ca preoți, profesori, avocați, medici, ofițeri și tot felul de fruntași intelectuali, să poată fi în mijlocul poporului nostru tot atâția sămănători de idealuri morale, pe cari le propovăduiește biserica noastră și cari singure pot crea în suflete țeluri superioare. Ședința festivă de azi, a cărei program vă rog să binevoiți a-l asculta, încă urmărește acest scop înalt.

Arad, la 2 Aprilie 1933.

Sabin Ștefa
preot-profesor.

Un țăran bănățean cătore P. Sf. Sa Episcopul nostru GRIGORIE.

Țăranul Ioan Lugojan din Budinț (Timiș-Torontal) trimite P. Sf. Sale o poezie, pe care o publicăm mai jos și care a rezultat din efectul pe care articolul: „*Ne chiamă poporul*“, — scris de P. Sf. Sa în Oastea Domnului, — l-a exercitat asupra acestui bun creștin și ostaș al Domnului.

Poezia este precedată de următoarea dedicație:

*Prea Sfințite Vă iubesc
Până'n lume eu trăiesc
Și Vă rog foarte frumos
Mai scrieți despre Hristos,
Am celtit cu interes via
In „Oastea“ dela Sibiu
Articolul cel frumos
Ce lacrimi din ochi a stors,
Și mă rog în gândul meu
Să vă țină Dumnezeu.*

Iată acum și poezia, intitulată :

„O scrisoare către toți“.

*Veniți popor — veniți cu toți,
Episcopi, Arhierei, preoți,
Să cucerim o mântuire
Ce ne va scoate din pierire,
Vă cheamă poporul de jos,
Vă cheamă prin Iisus Hristos,
Vă cheamă toți la luptă sfântă
Ce pe vrăjmași îi înspălmântă.
Iubiți creștini — și voi păstori,
Nu fiți acum nepăsători
Ci' ntruna să luptați cu toți
De acum și până 'n ceasul morții.
Mare răspundere voi veți avea
De glasul Domnului de nu veți asculta,
Că Biserica cea vie luptătoare va să fie
De acum până'n vece, slavă Doamne Ție.*

Ioan Lugojan ostaș al Domnului
Budinț — Timiș.

Misiuni religioase în Babșa.

În Babșa, tractul Belinț a avut loc la 11 și 12 Martie o misiune religioasă bine reușită. Colaboratori al acestei misiuni, afară de preotul locului, au fost p. duhovnic Iosif Cloambeș din Șușanovăț, p. Ioan Beleiu din Belinț, având în frunte pe p. protopop Iosif Goanța din Recaș. Misiunea s'a început în 11/III. la 3 oare p. m. cu vecernia oficiată în sobor. Răspunsurile ecteniilor au fost date de corul școlar pe 3 voci, sub conducerea inv. Dimitrie Gollă din loc. La

sfârșitul vecerniei, p. Cloambeș a ținut o cuvântare: despre modul cum părinții trebuie să-și crească copiii. După vecernie, la care a participat foarte mulți credincioși, s'a oficiat sf. Maslu celor bolnavi, pentru însănătoșare; iar celor sănătoși, ca mijloc pentru prevenirea boalelor trupesti și sufletești.

Înainte de sf. Maslu p. Beleiu a ținut o cuvântare despre originea, însemnătatea și scopul ce se urmărește cu împărtășirea acestei taine; apoi despre condițiile cari să cer a fi împlinite, ca credinciosul să-și ajungă ținta primind aceasta taină.

La oarele 9 seara, în sala mare a casei de educație națională, societatea „Plugarul român“ și elevii școlii primare, în frunte cu învățătorul locului, au aranjat o ședință festivă, cu cântări și plesse teatrale religioase.

P. C. părinți ai misiunii, au onorat cu prezența lor aceasta ședință. Sala era plină de credincioși până la ultimul loc.

Președintele societății, p. F. Mureșan, după ce arată motivul pentru care s'a aranjat ședința festivă, salută numărul mare al celor prezenți, în special însă pe p. preoți. Arată apoi, că legea, limba, credința străbună și cultura românească, sunt părți constitutive specifice sufletului românesc.

Urmează piesa: „Lucifer“ în 2 acte, cu învățătura: că totdeauna binele, adevărul și dreptatea înving; apoi plesa: „Cina de taină“ în care Is. Christos în mijlocul apostolilor, prin frângerea pâinii și binecuvântarea vinului, așază s. taină a cuminecăturii, iar la terminarea cinei, descoperă pe Iuda ca pe vânzătorul Lui.

La 12 Martie, misiunea s'a continuat cu oficierea utreniei și a s. Liturghii.

În decursul s. Liturghii, p. protopop a ținut o predică instructiv-religioasă, despre credință.

În special a amintit, că credincios adevărat este numai acela, care urmează toate cerințele credinței, nu numai pe acelea cari îl convin.

Află cu bucurie că între credincioșii din Babșa n'a străbătut nici unirea, nici sectarismul, nici alte vicli cari zdruncină viața religioasă și socială a credincioșilor.

După rugăciunea amvonului, s'a eșt la monumentul eroilor, unde întru pomenirea și cinstea celor 34 eroi căzuți în războiul mondial, s'au adus rugăciuni pentru ertarea păcatelor lor.

Întorcându-ne în s. biserică, s'a celebrat un părăstas pentru repositul fiu al p. Mureșan.

Terminându-se s. liturghie, p. protopop și suita sa, au cercetat cursul catihetic condus de p. Mureșan, în sala de învățământ a școlii, la finea cărui, p. protopop a adresat cursiștilor un cuvânt de laudă pentru religiozitatea lor.

Sumarele

sesiunii ordinare din anul 1933 a Adunării Eparhiale, ținută la 14—16 Maiu 1933.

Ședința III-a,

ținută la 15 Mai 1933, începând cu orele 17 din zi.

(Continuare)

58. Urmând a se proceda la alegerea unui consilier supleant în Secția economică a Consiliului Eparhial, loc devenit vacant prin promovarea fostului consilier supleant Dr. Ioan Drincu, P. S. S. Episcopul Dr. Grigore Comșa suspendă ședința pentru 5 minute. După re-deschidere se procedează la alegere prin votare secretă. Terminându-se votarea Președintele P. S. S. Episcopul Dr. Grigore Comșa dispune despozierea scrutinului, care dă drept rezultat 45 voturi exprimate pentru Dl. Dr. Gheorghe Sârbu și un vot se anulează.

În urma acestui rezultat Președintele P. S. S. Episcopul Dr. Grigore Comșa declară ales consilier supleant în Secția economică a Consiliului Eparhial pe Dl. Dr. Gheorghe Sârbu.

59. Dl. Dr. Vasile Mircu în calitate de raportor al comisiunii economice referențează asupra raportului general No. 3145/933 al Consiliului Eparhial, Secția Economică, privind gestiunea anului 1932 și propune în numele Comisiunii, iar Adunarea Eparhială hotărăște :

Raportul fiind tipărit și distribuit membrilor Adunării Eparhiale, se consideră citit, se ia în general la cunoștință și se va tipări între anexele actelor și debaterilor Adunării Eparhiale. (Anexa E.).

60. Intrându-se în dezbaterile specială a aceluiaș raport No. 3145/933 al Consiliului Eparhial, Secția economică, în ce privește administrarea averii fondurilor și fundațiilor eparhiale, privitor la sumele cari s'au scăzut din valoarea averilor mobile sub titlul de reduceri, detrierări sau pretenziuni restante neincasate, acelaș raportor propune în numele comisiunii economice, iar Adunarea Eparhială

a) aprobă descrierea sumei de lei 19.900. din arânda sestei parohiale Chișoda dela fondul Eparhial preoțesc.

b) aprobă descrierea sumei de lei 184.395 dela fondul preoțesc comun cu Oradea, arândă forțată pentru pământurile expropriate din Sânmihal, Chișoda și Mehala.

61. Cu privire la punctul 2 din acelaș raport No. 3145/933 al Consiliului Eparhial, Secția economică, privind investițiunile făcute

în decursul anului 1932 de către parohii, acelaș raportor propune în numele comisiunii economice, iar adunarea Eparhială hotărăște :

Aprobă investițiunile făcute de către parohii prin cumpărări de realități în sumă de lei 590.000.

62. Cu privire la punctul 3, din acelaș raport No. 3145/933 al Consiliului Eparhial, Secția economică, privind fondurile milelor din Eparhie pentru ajutorarea săracilor, acelaș raportor propune în numele comisiunii economice, iar Adunarea Eparhială hotărăște :

Se ia la cunoștință starea fondurilor milelor din parohiile Eparhiei cu finea anului 1932 în sumă de lei 1.235.655.

63. În legătură cu punctul 4, din acelaș raport No. 3145/933 al Consiliului Eparhial, Secția Economică, privind cenzurarea bugetelor parohiilor acelaș raportor propune în numele comisiunii economice, iar Adunarea eparhială hotărăște :

Se ia la cunoștință și se aprobă raportul despre cenzurarea bugetelor parohiilor pe anul 1932. Consiliul Eparhial este invitat a lua măsurile necesare ca pentru viitor nici o parohie să nu rămână fără buget aprobat

64. Cu referire la punctul 5, din acelaș raport No. 3145/933 al Consiliului Eparhial, secția economică, privind cenzurarea socoților parohiilor în anul 1932, acelaș raportor propune în numele comisiunii economice, iar Adunarea Eparhială hotărăște :

Se ia la cunoștință și se aprobă raportul despre cenzurarea socoților parohiilor pe 1932 și totodată se invită Consiliul Eparhial a lua măsurile de lipsă ca pentru viitor nici o parohie să nu mai rămână fără socoți cenzurate și aprobate la finea fiecărui an.

65. Privitor la punctul 6, din acelaș raport No. 3145/933 al Consiliului Eparhial, secția economică, privind starea fondurilor și fundațiilor bisericesti din parohii, acelaș raportor propune în numele comisiunii economice, iar Adunarea Eparhială hotărăște :

Se ia la cunoștință raportul despre starea fondurilor și fundațiilor bisericesti din parohiile Eparhiei, din care rezultă că aceste fonduri și fundațiuni, la finea anului 1932, dau suma de lei 27.475.712.

66. În referire la punctul 7, din acelaș raport No. 3145/933 al Consiliului Eparhial, Secția economică, privind datele statistice despre averile imobile și mobile bisericesti, culturale și fundamentale ale parohiilor din Eparhie, acelaș raportor propune în numele comisiunii economice, iar Adunarea Eparhială hotărăște :

la la cunoștință datele statistice sumare

despre averile imobile și mobile bisericesti, culturale și fundaționale ale parohiilor din Eparhie, din cari rezultă că la finea anului 1932, parohiile dispun de biserici, case parohiale, edificii de școli confesionale, case pentru alte scopuri, pământuri bisericesti, școlare, culturale fundaționale, alte imobile bisericesti școlare și fundaționale; mobilier bisericesc, școlar, cultural; capitale și fonduri bisericesti, școlare și fundaționale, în valoare totală de Lei 258.171.118.

67. Referitor la punctul 8, din acelaș raport No. 3145/933 al Consiliului Eparhial, Secția economică, privind fondurile de bucate ale parohiilor din Eparhie, acelaș raport propune în numele comisiei economice, iar Adunarea Eparhiale hotărăște:

Se iau la cunoștință datele despre fondurile de bucate ale parohiilor din Eparhie.

68. Acelaș raport referențiază asupra raportului special No. 3146/933 al Consiliului Eparhial Secția, economică, privitor la starea fondurilor și fundațiilor administrate de Consiliul Eparhial și propune în numele comisiei economice, iar Adunarea Eparhială hotărăște:

Raportul fiind tipărit și distribuit membrilor Adunării Eparhiale se consideră citit, se aprobă; Consiliul Eparhial se dă cuvenita descărcare pe anul 1932 privitor la aceste fonduri și fundațiuni. Raportul se va tipări între anexele actelor și debaterilor Adunării Eparhiale (Anexa F.).

69. Acelaș raport citește raportul special No. 2521/1933, privind oferta Băncii „Victoria” din Arad, privitoare la rescumpărarea depunerilor cu 30%. D-î raportor face în numele comisiei economice următoarea propunere:

Să se la dela ordinea zilei adresa Băncii „Victoria”, invitându-se Consiliul Eparhial a veni din ședință plenară cu o propunere concretă, iar în ceea ce privește fondul de pensii al preoților să fie consultată și adunarea generală a fondului preoțesc.

Păr. protopop Țiucra Patriciu arătând că fiind împiedecat a lua parte la ședința Comisiei economice, al cărei membru este și deci neputând atunci să-și spună părerea, declară acum că nu-și însușește propunerea Comisiei economice și dă tot odată câteva lămuriri asupra situației Băncii „Victoria”.

Dl. deputat Dr. Cioban Aurel propune:

Să se esmită o comisie de experți, cari să studieze starea reală a băncii și numai după ce Adunarea Eparhială va fi în posesia concluziunilor acestei comisii, să se pronunțe în cauză. Să se intervină și insistă pe lângă Banca „Victoria” ca aceasta, considerând caracterul excepțional al depunerilor din cauză, precum și împrejurarea că în zile grele Epar-

hia a ajutat Banca „Victoria” cu depunerile sale numeroase, aceasta să facă excepție cu depunerile Eparhiei, acordând procente mai mari, de 50-60%.

Dl. deputat Dr. Romul Coțoiu propune:

Cauza să se treacă din nou Consiliului Eparhial, pentru adunarea întregului material informativ.

Dl. deputat Ascaniu Crișan propune:

Să întreprindă o acțiune comună a instituțiilor publice similare, cari au depunerii la Banca Victoria, ca prin această acțiune comună să se determine mai eficace Statul pentru a salva instituțiile deponente.

Dl. deputat Dr. Velicium Emil propune:

Să se încredințeze Consiliul Eparhial ca prin ședință plenară să hotărăască în merit în mod definitiv, și apoi hătărârea Consiliului Eparhial să fie adusă spre ratificare Adunării Eparhiale.

Dl. deputat Dr. Chiroiu Dimitrie propune:

Să se exmită o comisie din sânul Adunării Eparhiale pentru a studia situația Băncii, care comisie va refera despre rezultat Adunării Eparhiale.

Mai iau cuvântul la această chestiune și D-nii deputați Dr. Balta Coriolan, Rafiroiu Remus, Dr. Alămoreanu Ioan, Dr. Ursu Ioan și Dr. Botiș Teodor.

În urma discuțiilor asupra acestei chestiuni Adunarea Eparhială primește propunerea comisiei economice modificată și redactată din nou, hotărînd:

Se exmite o comisie alcătuită de doi deputați ai Adunării Eparhiale și din doi exmiși ai Consiliului Eparhial, care comisie să studieze situația reală a Băncii „Victoria”, precum și posibilitățile de a obține cele mai favorabile condițiuni în ce privește asigurarea depunerilor Eparhiei. Consiliul Eparhial plenar, în urma constatării acestor exmiși, va face o propunere concretă, care propunere se va debate într-o sesiune extraordinară a Adunării Eparhiale ce se va convoca în acest scop. Adunarea Eparhială, în urma propunerii P. Sf. Sale Părintelui Episcop, delegă în comisie din partea sa pe deputații: Sava Tr. Secuța și Dr. Aurel Ciobanu.

70. Terminându-se ordinea de zi, Înaltul Prezidiu anunță ședința următoare pentru ziua de 16 Mai a. c. orele 8¹/₂ din zi, când se vor pune la ordinea zilei restul rapoartelor comisunilor Adunării Eparhiale.

Ședința se ridică la orele 20.

Președinte:

(ss) *f* Grigorie,

Secretar:

(ss) *Dr. Alexandru Horga,*

Acest proces verbal s'a citit și verificat în ședința Comisiunii de verificare a Adunării Eparhiale, ținută la 27 Mai 1933.

(ss) † Grigorie,
Episcop

(ss) Mihail Păcățianu

(ss) Dimitrie Muscan

(ss) Ioan Georgia

(ss) Dr. Nicolae Popovici

(ss) Dr. Iustin Marșieu

(ss) Dr. Teodor Botiș

(ss) Dr. Ioan Drincu

(ss) Dr. Romul Coțloiu

(ss) Dr. Eugen Beleş

(ss) Dr. Emil Veliciu

Cerc religios în Seceani

În comuna Seceani, în decursul postului mare au avut loc trei serbări școlare religioase, în localul „Casei Naționale”.

Prima serbare s'a ținut la 4 Martie, în Duminica întâi din post. Serbarea s'a început cu „Împărate cerească”, cântat de elevii școlii primare, de sub conducerea D-lui învățător Mili Nicolae. A urmat conferința pâr. Traian Stan, în care s'a arătat însemnătatea zilei. S'au declamat mai multe poezii religioase și s'au cântat cântări, tot de acelaș caracter.

Fiind prima serbare școlară religioasă, poporul neștiind însemnătatea acestor serbări, a participat într'un număr restrâns. Inițiatorii acestui mijloc de a propaga învățătura lui Hristos, n'au descurajat. Au aranjat, în Duminica a cincea din acest post, a doua serbare tot de acelaș fel. Elevii școlii primare au declamat poezii și au cântat cântări religioase, conduși fiind de D-l inv. Iosif Milosad. Părintele Stan a tratat o conferință, comentând mai multe texte din Sf. Scriptură, accentuând iubirea creștinească.

Credincioșii primind în sufletele lor sfaturile date de păstorii lor sufletești în prima serbare, au participat într'un număr mai mulțumitor la a doua, așa că s'a aranjat și a treia serbare religioasă, în Duminica Florilor, când programa a fost ascultată de un public numeros.

Programa s'a început cu „Învierea cea de obște”, troparul Florilor. S'au cântat diferite cântări și s'au declamat poezii, cu caracter moral și educativ, printre care și poezia „Duminica Florilor”. S'a ținut și de data aceasta, de cătră pâr. Tr. Stan, o conferință, relevând însemnătatea zilei.

Citiți

«Biserica și Școala»

Cerc religios misionar în Cil.

Ziua de 26 Martie a. c. a fost o zi de înălțare sufletească pentru credincioșii noștri din Cil (pp. Gurahont). Preoții constituiți în Cercul religios Almaș au aranjat un cerc religios misionar în cadrul următorului program.

Sâmbătă la orele 4 d. a. s'a săvârșit vecernia de către trei preoți, după care a urmat o meditație despre sf. taină a mărturisirii de pr. I. Popoviciu. Apoi s'au mărturisit mai mulți credincioși.

Duminică la orele 8 s'a început utrenia, iar la 9^{1/2} sf. liturgie, care s'a săvârșit în sobor de către preoții A. Giurgiu, I. Popoviciu, N. Toma, E. Tomșa, A. Micuța, I. Iancu și Gh. Cereanț. La priceasnă a predicat pr. I. Iancu despre pregătirea sufletească. Apoi s'au împărțit cu sf. taine mai mulți credincioși. Răspunsurile liturgice au fost cântate cât se poate de frumos de Corul bisericesc din Almaș, condus de cand. de preot I. Turcu.

După amiază, la orele 3, în localul școlii s'a aranjat o conferință pentru popor.

Corul din Almaș a cântat „Sfânt...” apoi Pâr. A. Giurgiu a deschis conferința prin o vorbire despre vremurile critice de azi. Pâr. Gh. Cereanț a ținut o conferință pentru popor, vorbind despre îndestulare. Corul din Almaș a delectat apoi ascultătorii cu poezii religioase și cântări.

La sfârșit pâr. A. Giurgiu preș. Cercului a mulțumit în cuvinte alese credincioșilor și coriștilor din Almaș.

Pr. Gh.

Manifestația „Frăției Ort. Rom.” în Sânnicolaul mare

În ziua de 7 Mai, l. c. F. O. R. a ținut o împunătoare serbare în orașelul dela granița de vest a țării noastre, Sânnicolaul Mare.

Programul pregătit pentru cimentarea conștiinței ortodoxe a românilor noștri, grupați în societatea For. s'a desfășurat după cum urmează: Dimineața St. Liturgie, oficiată de P. C. Protopop Cloroianu, cu asistența preoților: Ioan Popovici, Dr. Petru Fleșerlu, parohii localul, Pr. Gheorghe Cotoșman, paroh în Jimbolia și Diaconul Ștefan Vasilescu. Răspunsurile liturgice le-a dat cu precizie corul „Solzii României”, condus cu abilitate de inv. Ioan Munteanu. La Priceasnă a predicat, convingător, P. C. Protopop Cloroianu, despre rolul mamelor în educația tineretului român. Slujba cu diacon a fost înălțătoare de suflet.

După masă în sala de gimnastică a Gimnaziului de Stat „Pr. Carol”, în fața câtorva sute de auditori: intelectuali, meseriași, comercianți și plugari, veniți, în frunte cu preoții lor, din toate comunele protopopiatului, într'o atmosferă de înaltă cucernicie și adâncă

reculegere s'a desfășurat un program bogat și select, compus din: conferințe, declamații și coruri religioase.

Festivalul național-religios se începe prin cuvântarea de deschidere a Protopopului Dr. Ș. Clorolanu. În numele d-lui Dr. C. Băran, prefectul jud. T. Torontal, vorbește Pr. Dr. P. Fleșeriu. Din partea mirenilor vorbește cu multă dragoste și însuflețire pentru cauza ortodoxă dl T. Bucurescu, dir. gimnaziului. Conferința P. C. Protopop Clorolanu, despre „Importanța religiei în viața individului și a popoarelor”, a lăsat urme neșterse în sufletele celor prezenți. Pr. Gheorghe Cotoșman a dezvoltat subiectul: Biblia și viața creștină. Elevele gimnaziului, sub supravegherea dnel Prof. Rusovan, au declamat poezii religioase, iar corul elevilor aceleiași școli, condus de d. prof. Lazar Rusovan, a executat, cu multă evlavie, câteva imne religioase. În asistență, afară de mulțimea frunțașilor noștri mireni: plugarii, meșteșugari, profesori, avocați, judecători, ofițeri, notari, învățători etc. din comună și jur, am remarcat și pe următorii preoți: Virgil Negru Igrîș, Gh. Ionescu Cenad, Ioan Stana Comlăuș, Filip Popovici Saravale, Ioan Popovici și preotul sârb Simion Vidac din Sănnicolaul-mare.

Martorul, obiectiv și nepreocupat, a putut desprinde, din această grandioasă manifestare a românilor ortodocși din protopopiatul B. Comloș, un singur fapt neînțeles de atâția necredincioși, membri a-l hurbelor masonice de azi, că: Biserica ortodoxă a fost și va trebui să rămână pentru toate veacurile piatra unghiulară, pe care se sprijină rosturile sufletești ale acestui Neam; că o fortificare a conștiinței ortodoxe va avea drept consecință fortificarea și regenerarea conștiinței naționale, fără de care nu poate exista un Neam și în fine, că dela dărâmarea ori înălțarea prestigiului acestei biserici depinde fericirea ori nefericirea scumpei noastre Români.

Pr. Gheorghe Cotoșman

Un referat

către sf. Sinod despre cursul de catehetică al părintelui Dr. P. Barbu.

Indicațiuni și note rezumative.

Cartea este scrisă de dl. Dr. Petru Barbu, are ediția III-a, 91 de pagini, costă 60 lei, tiparul Tipografiei Diecezane Caransebeș.

Învățământul religios primar trecut fiind în grija preoșimii noastre ortodoxe, în mod natural se simțeste necesitatea de a avea lucrări și manuale de îndreptare pentru preoșime. Lucrarea P. C. Păr. Rector Dr. Petru Barbu cred că trebuie primită cu toată căldura. Ea este scrisă cu temeinice cunoștințe și pe baza unei praxe îndelungate, ținând seama, pe lângă

speciale confesionale și naționale românești. Cartea o consider de mare folos și de un sprijin foarte puternic în lucrarea pe care are să o facă preoșimea noastră la propunerea religiei în școlile primare.

Ediția aceasta a III-a se deosebește de celelalte prin câteva schimbări din text și prin adăuguri noul, conform împrejurărilor și trebuințelor actuale.

Autorul are în vedere principiile pedagogice cele mai bune și cele mai corespunzătoare pentru a putea realiza pentru învățământul religios primar un succes bun și statornic și tot odată a putea face o educație religioasă morală corespunzătoare trebuințelor impuse de vremurile actuale.

Cuprinsul acestei cărți are, pe lângă introducere, patru părți speciale.

În introducere, pe o extensiune de 7 pagini, autorul se ocupă cu educațiunea, necesitatea și mijloacele educative școlare, disciplina, religiei ca obiect de învățământ, arătând însemnătatea, dar mai ales absolută necesitate a învățământului religios primar atât pe bază istorică, cât și accentuând că acest învățământ este mijlocul cel mai însemnat de educațiune, în jurul cărui se grupează în mod natural celelalte obiecte de învățământ.

Autorul în mod documentat își susține părerea sa că religiei nu poate lipsi din planul de învățământ al unei școli, fie primară, fie secundară, ba cerând totdeauna ca religiei să fie introdusă și în școlile superioare.

Arată că scopul religiei se cuprinde în scopul educațiunii și în școala primară are în vedere în special formarea caracterului religios-moral al elevilor, precum și formarea din elevii școlii primare a viitorilor creștini buni, filii devotați ai Bisericii noastre ortodoxe române.

Vorbește apoi despre noțiunea catehetică, obiectul și împărțirea catehetică, arătând izvoarele din care rezultă toate cunoștințele omului, prin urmare și totalitatea învățăturilor și a practicilor ce constituiesc raportul omului cu Dumnezeu. Izvoarele acestea sunt natura, viața omenească și descoperirea divină. În continuare vorbește despre metoda de propunere a materiei religioase în școlile noastre.

După aceasta urmează tratarea în particular a celor patru părți sau capitole.

În partea I-a, dela pag. 10—14 autorul expune natura ca material de religie, în special observarea naturii din punct de vedere religios moral, arătând cum studiul naturii îl duce pe om fără să vrea de dreptul la bunul Dumnezeu și deci la credință.

În partea II-a se ocupă cu viața familiară școlară și socială ca materie de religie, în extensiune de 14 pagini, arătând importanța lucrurilor și momentelor religioase și totodată importanța lor în familie, arătând și ce însemnătate are familia ca factor educator, având părțile sale bune și părțile sale rele. Expune

educația prin școală și societate, accentuând îndeosebi de ce însemnată este personalitatea învățătorului pentru educația religioasă morală.

În partea III-a pe o extensie de 48 pagini arată materia de învățământ religios, a) materia istorică, Sf. Scriptură, Istoria bisericească, istorioare religioase morale, viața Mântuitorului, accentuând îndeosebi în paragraful 16 că poveștile și fabulele, obișnuite în învățământul religios, domnia-sa nu le poate admite ca materie de învățământ religios. Totodată prezintă și exemple pentru aceasta.

b) Expune materiile abstracte, cunoștințele și învățăturile abstracte din materialul învățăturile Bisericii ortodoxe, pe care le consideră ca necesare pentru ori ce creștin adevărat, pentru ca acesta să-și poată întocmi viața sa de toate zilele după aceste și ca în toată vremea creștinul să-și poată da seama de învățăturile de credință de care apoi să se simtă deobligat a le și pune în practică. Face o expunere a misterilor, arătând cum au să fie propuse acestea, precum și care adevăruri din revelația dumnezeiască au să fie propuse în învățământul primar religios și în ce măsură.

Trece apoi la materia practică religioasă în general, cum an să fie introduși elevii în practica tuturor învățăturilor câștigate în teorie, adică cum dânsii trebuie să participe în mod activ la toată viața bisericească, prin rugăciune, cercetarea bisericii, împărtășirea cu sfințele Taine, participarea la cultul divin și altele.

Expune câteva prelegeri de model, despre rugăciune, Tatăl nostru, cântarea bisericească „Venii să ne închinăm” apoi cum au să se facă citirile biblice, participarea la serviciile dumnezeiești și altele.

În partea a IV-a face o grupare a materialului de învățământ religios, în conformitate cu cele expuse mai sus. Adaugă o programă analitică, pe care P. C. Sa o susține ca lucrată pe baza principiilor pedagogice cele mai bune.

Expune programa analitică istorică, lecțiuni istorice, câteva prelegeri model, manualele de religie, catehismul religios și felul de a propune după catehism, și o programă analitică completă.

INFORMAȚIUNI.

Absovenții preparandiei confesionale ortodoxe române din Arad, seria anului școlar 1892-1893, sunt invitați a se întruni la Arad în ziua de 25 Iunie a. c. ora 9 a. m. în sala mare a Seminarului din Arad. Toți colegii în viață sunt rugați a-mi comunica numele colegilor decedați și în cât se poate și comuna unde au decedat.

Cred, că după 40 ani, nici unul dintre colegi nu va lipsi de la această convenire. Până la revedere, al vostru: Nicolae Firu, învățător-director, Oradea.

— □ —

BIBLIOGRAFIE.

A apărut:

Ermeneutica biblică

sau

Știința interpretării Sfintei Scripturi

pentru institutele teologice și pentru uzul particular,

de

Arhim. Dr. Iustin I. Suci, profesor la Academia teologică din Arad. Cu o prefață de P. S. Sa Grigorie episcopul Aradului.

Cartea înfățișează, pe 169 pagini, sistematic metodele de interpretare a Sfintei Scripturi, dând lămuriri asupra înțeleșurilor biblice, asupra principiilor generale pentru aflarea înțeleșului biblic, și asupra formelor de expunere ale aceluiași înțeleș. Cursul acesta ermeneutic este mai complex și mai exemplificat decât cum s'a făcut până în prezent la noi. Stilul concis și abundența exemplurilor fac manualul o lectură plină de interes. Prețul 50 lei. Editura autorului, se poate procura și la Librăria diecezană.

Parohii vacante.

Conform rezoluției Ven. Consiliu Eparhial Nr. 3507/1933, pentru îndeplinirea parohiei Ictar devenită vacantă prin decedarea parohului Romul Secoșan, se publică concurs cu termen de 30 de zile, socotite dela prima publicare în organul oficial „Biserica și Școala”.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Uzufuctul sesiunii parohiale în extensiune de 32 jug. cad., pământ arător.
2. Intravilanul bisericii (fără casă parohială), de locuință se va îngrijii alesul, până ce comuna bis. va zidi casă.
3. Intregire de salariu dela stat,
4. Stolele legale.

Preotul ales va suporta toate impozitele după beneficiul parohial, va predica în Dumineci și sărbători și va catehiza în școala primară, fără altă remunerație.

Parohia fiind de clasa I., dela recurenți se va cere calificarea recerută. Cei ce doresc a reflecta la aceasta parohie își vor înainta recerșele — adrese Consiliului parohial din Ictar — în termenul de concurs și ajustate regulamentar, oficiulul protopopesc în Recaș, având, în acest timp, să se prezinte în sf. biserică din Ictar, spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorie, cu stricta observare a dispozițiilor Ș-lui 33 din Regulamentul pentru parohii.

Consiliul Parohial ort. rom. din Ictar.

În înțelegere cu: Iosif Goanță, protopop.

— □ —

3-3